

به نام او که بهترین معلم است

در عصری که دستاوردهای دانش و فناوری به نحوی روزافزون حیات فردی و جمعی را دستخوش دگرگونی سریع و عمیق ساخته است، مجال برای سبک‌های آموزشی از نوع آزمون و خطا نیست. بسنده نمودن و تداوم شیوه‌های متعارف، نه صرفاً خطایی در فرآیند تعلیم و تربیت که در جازدن در میدانی است که در آن با شتابی شگفت‌آور، رقیبان گوی سبقت را از ما می‌ربایند. این وضعیت را هشداری آگاه‌کننده می‌دانیم تا در نخستین مجال، فرصت طلبانه خود را با الزامات نوین آموزش با نگاه به آینده سازگار نماییم.

کیفی سازی آموزش و انتقال آن به حیات اجتماعی فراگیران را، رسالت اصیل و جان‌مایه اسلوب‌های نوین آموزش دانسته‌اند. در این بین، بار اصلی تحقق این دو رسالت، بی‌شک بر عهده معلمان توانمندی است که نه فقط به این ضروریات بنیادین واقفند که خود حامل و بلکه عامل آنند. اعتبار معلم به مثابه قوه محرک و پیشران میدان آموزش بگونه‌ای است که هیچ‌یک از مکاتب و مسلک‌های بشری قادر به ارائه جایگزین برای آن نبوده است. از همین روست که تازه‌ترین رویکردهای توسعه و پیشرفت، عنصر کارآمد و محوری را، در تحقق آنچه توسعه پایدار و فراگیر نامیده شده، معلمانی توانمند و رشدیافته دانسته‌اند که بار اصلی آموزش را به مثابه قلب تپنده توسعه پایدار و همزمان پاسخگو به مطالبات متحول فراگیران بر دوش می‌کشند. رویکردهای نو، آموزش را به خلاف گذشته محدود به انتقال شماری تکنیک‌ها و شیوه‌های تدریس نمی‌دانند. از نگاه آنها آموزش امری اجتماعی است که با زندگی فردی و جمعی فراگیران درآمیخته و آموزش‌دهندگان و معلمان نیز بخشی از آنند.

در این بین آموزش علوم تجربی و به‌طور خاص دانش زیست‌شناسی نمی‌تواند برکنار از این تحولات باشد. در آمیختن دانش زیست‌شناسی با اصل حیات اجتماعی، در کنار ابداع و ترویج شاخه‌های نو از این دانش در قالب میان‌رشته‌ای‌ها، لزوم بازنگری جدی در اسلوب‌های آموزشی آن را یادآور می‌شود. این ضرورت با در نظر داشتن الزامات همسو شدن با حرکت جهانی توسعه پایدار و نقش دستاوردهای دانش زیست‌شناسی در رفع نیازهای بنیادی جامعه از یک سو؛ و اهتمام به توسعه دانش بومی در چارچوب اسناد بالادستی مانند سند تحول بنیادین آموزش و پرورش از سوی

دیگر، اهمیت توجه به تدوین برنامه درسی مطلوب و تربیت معلمان شایسته و آگاه به مرزهای دانش زیست شناسی را دوچندان می نماید. بی شک گام نهادن در چنین مسیری نیازمند شکل گیری گفتمانی نو در عرصه آموزش زیست شناسی شامل اجزای تشکیل دهنده آن اعم از مدیریت نظام آموزشی، محتوا و رسانه های آن، معلمان و شایستگی های ایشان، فراگیران و نیازهایشان، سبک های آموزشی و مهارتی و درنهایت ساختارهای نظام آموزش است. در چنین بستری است که «فصلنامه پژوهش در آموزش زیست شناسی» دانشگاه فرهنگیان با امید به آنکه نقشی هر چند کوچک در شکل گیری این گفتمان ایفا کند به همت مسئولان دانشگاه وارد میدان شده است. اگر چه نوپایی مجله همسنگ با نوپایی اصل رشته آموزش زیست شناسی در ایران است؛ اما پشتگرمی دست انداز کاران به دانش انباشته و تجربه اندوخته معلمان و استادان، چشم اندازی روشن برای تلاشی اثر بخش را پیش روی ایشان ترسیم کرده است.

فصلنامه خود را مقید به تلاش برای تحقق این اهداف و برنامه ها می داند: ارتقا و بروز رسانی دانش زیست شناسی در کشور با کمک به شکل گیری گفتمانی نو در آموزش زیست شناسی، کمک به رفع کاستی های نظام آموزش زیست شناسی از طریق آسیب شناسی، تبیین و انتقال تازه ترین یافته های آموزش کارآمد زیست شناسی به فراگیران، کمک به خودبستگی و ارتقاءیابی دانشی و آموزشی دبیران زیست شناسی، فراهم سازی بستری مناسب برای اشتراک گذاری و دسترسی به تازه ترین تجارب زیسته معلمان و استادان بومی و غیر بومی در قالب انتشار مقالات و گزارش های علمی - آموزشی تالیفی (یا ترجمه) که در اولویت نیاز دبیران زیست شناسی و فراگیران سراسر کشور قرار دارد.

«فصلنامه پژوهش در آموزش زیست شناسی» مشخصا آمادگی خود را برای انتشار یافته های علمی - پژوهشی استادان، دانشجویان و پژوهشگران در زمینه ی روش ها و فنون آموزش های نوین زیست شناسی، تحلیل محتوای مواد و رسانه های آموزش زیست شناسی، فناوری در آموزش زیست شناسی، مطالعات تطبیقی در آموزش زیست شناسی، بیان تجربه های زیسته در آموزش زیست شناسی، تعامل آموزش زیست شناسی با حوزه های پر اهمیتی همچون توسعه پایدار، مخاطرات محیطی، امنیت محیطی، حیات جمعی اجتماعی، اشتغال و کارآفرینی، آینده آموزش زیست شناسی و سایر محورهای مرتبط اعلام می دارد.

امید است استادان، پژوهشگران، دبیران و دانشجو-معلمان زیست شناسی سراسر کشور، فصلنامه را در تحقق بیشتر و بهتر اهداف آن یاری نمایند.

زهرا زارع